



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci rozhodl samosoudkyní Mgr. Karolínou Tylovou, LL.M. ve věci

žalobce: X, narozený X
státní příslušnost Ukrajina
bytem X
zastoupen advokátem Mgr. Pavlem Maršálkem
sídlem Vrchlického 802/46, 460 14 Liberec

proti

žalované: Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců
sídlem nám. Hrdinů 1634/3, 140 21 Praha

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 18. 3. 2025, č. j. MV-33993-4/SO-2025,

takto:

- I. Rozhodnutí Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců ze dne 18. 3. 2025, č. j. MV-33993-4/SO-2025, se ruší a věc se vrací k dalšímu řízení žalované.
- II. Žalovaná je povinna zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 13 140 Kč, k rukám Mgr. Pavla Maršálka, advokáta, ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení

1. Žalobce se domáhá přezkumu shora označeného rozhodnutí žalované, jímž žalovaná potvrdila rozhodnutí Ministerstva vnitra České republiky, odboru azylové a migrační politiky (dále jen „správní orgán prvního stupně“) ze dne 7. 1. 2025 č. j. OAM-43889-10/DP-2024. Tímto prvostupňovým rozhodnutím bylo zastaveno správní řízení vedené pod sp. zn. OAM-43889-DP-2024 podle § 169r odst. 1 písm. d) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), neboť žádost o vydání povolení k dlouhodobému pobytu za účelem podnikání byla podána v době, kdy k tomu žalobce nebyl oprávněn.
2. Správní orgán I. stupně dospěl k závěru, že žalobce nesplňuje podmínky uvedené v § 45 odst. 2 zákona o pobytu cizinců pro to, aby mohl požádat o vydání nového povolení k dlouhodobému pobytu za účelem podnikání po 3 letech pobytu na území. Žádost, kterou není účastník řízení podle zákona oprávněn podat, je žádostí zjevně právně nepřípustnou, kterou se ve smyslu § 45 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, nemůže správní orgán zabývat a řízení o ní je povinen podle § 66 odst. 1 písm. b) téhož zákona zastavit. Vzhledem k tomu, že zákon o pobytu cizinců upravuje pro tyto případy zvláštní důvod pro zastavení řízení uvedený v § 169r odst. 1 písm. d), zastavil správní orgán prvního stupně řízení o žádosti žalobce podle tohoto zvlášť stanoveného důvodu. Závěrem správní orgán prvního stupně uvedl, že si je vědom aktuální bezpečnostní situace na Ukrajině, tato situace nicméně nemůže být důvodem, pro který by správní orgán v rozporu se zákonem rozhodl o vydání pobytového oprávnění. Správní orgán prvního stupně upozornil na možnost získat dlouhodobé vízum za účelem strpění pobytu na území z důvodu uvedeného v § 33 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců, které žalobce s ohledem na situaci na Ukrajině při splnění zákonných podmínek také získá. Získáním dlouhodobého víza za účelem strpění pobytu se zároveň výrazně eliminuje míra dopadu rozhodnutí do rodinného a soukromého života žalobce.
3. Žalovaná se se závěrem správního orgánu prvního stupně plně ztotožnila. Konstatovala, že z pobytové historie žalobce je zřejmé, že ke dni podání žádosti, tj. 27. 10. 2024, pobyt žalobce na území na základě povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny na území nepřesahoval dobu delší než 5 let, neboť povolení k dlouhodobému pobytu za tímto účelem bylo žalobci uděleno s platností od 2. 3. 2022. Z informačního systému cizinců rovněž vyplývá, že žalobce na území České republiky přicestoval dne 14. 3. 2021 na základě uděleného dlouhodobého víza nad 90 dnů za účelem rodinný. Nejednalo se o vstup na území za účelem společného soužití rodiny podle § 42a zákona o pobytu cizinců, což by žalobce jakožto držitele povolení k dlouhodobému pobytu za tímto účelem opravňovalo k podání žádosti po uplynutí nejméně 3 let pobytu, jak vyplývá z § 45 odst. 2 zákona o pobytu cizinců. Dle žalované správní orgán prvního stupně postupoval v souladu se zákonem, když řízení o žádosti zastavil podle § 169r odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců. Žalovaná zdůraznila, že v § 45 odst. 2 je výslovně uvedeno: „vstoupil na území za účelem společného soužití rodiny podle § 42a“. Dle žalované není prostor pro jiný výklad, popř. polemiku o ekvivalenci dlouhodobého víza nad 90 dnů za účelem rodinný a dlouhodobého pobytu za účelem společného soužití na území. K tvrzenému zásahu do soukromého a rodinného života žalobce žalovaná uvedla, že správní orgány nebyly povinny zkoumat dopad vydaného

usnesení o zastavení řízení do soukromého nebo rodinného života žalobce podle § 174a zákona o pobytu cizinců. Žalovaná dále odkázala na ustálenou judikaturu Nejvyššího správního soudu, z níž vyplývá, že na základě čl. 8 Úmluvy je potřeba zabývat se přiměřeností dopadů rozhodnutí podle zákona o pobytu cizinců do rodinného a soukromého života i v případech, kdy zákon takové posouzení výslovně nevyžaduje, ale cizinec to namítne. Žalovaná zdůraznila, že v posuzované věci nebyly namítány, popř. prokázány ze strany žalobce skutečnosti, které by nasvědčovaly případnému nepřiměřenému zásahu napadeného rozhodnutí do soukromého a rodinného života. Ani v odvolání nebyla nepřiměřenost dopadů rozhodnutí do soukromého či rodinného života žalobce konkrétně vyargumentována.

II. Žaloba

4. Žalobce především namítal, že se žalovaná omezila na prostý jazykový výklad zákona bez hlubší úvahy o účelu právní normy a okolnostech případu, což činí rozhodnutí nepřezkoumatelným. Žalobce tvrdil, že ze strany správních orgánů byla nesprávně posouzena relevance víza za účelem rodinným. Jedná se o vízum, na jehož základě děti za svými rodiči vstupují na území za účelem společného soužití rodiny. Napadené rozhodnutí je dle žalobce nejen v rozporu se zákonem o pobytu cizinců, ale zasahuje i do základní práv žalobce a jeho rodiny. Je v rozporu se zásadou legitimního očekávání a přiměřenosti, když materiální výklad zákona i rozhodného ustanovení směřuje k ochraně rodinného života a integrace cizince, a užitý gramatický výklad zvolený správními orgány je z hlediska účelu zákona nepřiměřený a pouze formalistický. Žalobce vstoupil na území České republiky za účelem rodinným a z dikce § 45 odst. 2 nevyplývá, že by podmínkou aplikace tohoto ustanovení bylo pouze udělení povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny podle § 42a. Je-li podstatným účelem vstupu sloučení rodiny, měl by být žalobce posouzen v rámci privilegované lhůty 3 let. Dlouhodobé vízum je ve smyslu účelu vstupu srovnatelné, zejména pokud jde o nezletilé děti rodinných příslušníků cizinců, kteří již pobývají na území České republiky. Důvodová zpráva k zákonu č. 222/2017 Sb., jímž bylo rozhodné ustanovení § 45 odst. 2 změněno do současné podoby hovoří o tom, že půjde o cizince, kteří požádali na zastupitelském úřadě o povolení k dlouhodobému pobytu podle § 42a, přicestovali na území na základě víza za účelem převzetí tohoto povolení a následně na území pobývají na základě povolení za tímto účelem. Podstatný je tedy účel vstupu a pobytu cizince na území, kterým je společné soužití rodiny, nikoli pouze forma povolení při vstupu. To je splněno i v případě rodinných víz. Rodiče žalobce se pro vízum za účelem rodinným rozhodli racionálně, neboť jeho vyřízení trvalo výrazně kratší dobu a bylo snadno zajištělné. Žalobci tak upřednostnili rychlé spojení rodiny v souladu s čl. 8 Úmluvy. Žalobce má v České republice vytvořeny pevné vazby, žije zde celá jeho rodina, má zde přátele a kamarády. Správní orgány měly přihlédnout k okolnostem na straně žalobce, konkrétně k silné rodinné vazbě k území České republiky, jeho nízkému věku, válce a mobilizaci v zemi původu. Nepovolením změny účelu pobytu by došlo k rozvratu rodiny, nemožnosti návratu žalobce ze země původu a možná i ohrožení života. To by představovalo zásah do základních lidských práv nejen žalobce, ale i nejbližších členů domácnosti. Skutečnost, že správní orgány nevěnovaly pozornost námitkám týkajícím se osobního a rodinného života zakládá nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí a porušení procesních práv žalobce. Závěrem žalobce zdůraznil, že mohou nastat situace, kdy správní orgán musí přihlédnout k mimořádným okolnostem při aplikaci právního předpisu. V této souvislosti žalobce odkazoval na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 10. 2017, č. j. 1 Azs 241/2017-32. Ze všech uvedených důvodů žalobce navrhoval,

aby napadené rozhodnutí žalovaného bylo zrušeno a žalobci byla přiznána náhrada nákladů řízení.

III. Vyjádření žalované

5. V písemném vyjádření k žalobě žalovaná odkázala na spisový materiál a napadené rozhodnutí. Souhlasila s tvrzením žalobce, že je nutné přihlídnout k individuálním okolnostem každé projednávané věci. Pokud jsou ale naplněny zákonné podmínky pro zastavení řízení, jako tomu bylo v posuzované věci, není správní orgán prvního stupně povinen se zabývat otázkou přiměřenosti rozhodnutí do soukromého a rodinného života cizince. Nelze uplatnit ani diskreční pravomoc, resp. možnost správního uvážení, když v daném případě byly naplněny zákonné důvody pro zastavení řízení o žádosti. Žalovaná zdůraznila, že žalobce má jakožto občan Ukrajiny zachováno na území České republiky nadále pobytové oprávnění, neboť od 31. 3. 2025 do 31. 3. 2026 na území pobývá na základě dlouhodobého víza za účelem strpění pobytu na území. Žalovaná navrhl, aby soud podanou žalobu zamítl.

IV. Posouzení věci krajským soudem

6. Krajský soud napadené rozhodnutí a řízení jeho vydání předcházející přezkoumal v řízení dle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), v rozsahu a mezích uplatněných žalobních námitek dle § 75 odst. 2 s. ř. s., kterými je soud v duchu dispoziční zásady vázán, vycházejí přitom ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu v souladu s § 75 odst. 1 s. ř. s.
7. Podle § 45 odst. 1 věty první zákona o pobytu cizinců *Cizinec, který je držitelem povolení k dlouhodobému pobytu a hodlá na území pobývat za jiným účelem, než který mu byl povolen, je povinen požádat ministerstvo o udělení nového povolení k dlouhodobému pobytu. Podle § 45 odst. 1 věty čtvrté zákona o pobytu cizinců Cizinec, který hodlá na území pobývat za účelem podnikání, může o takovou změnu požádat, pokud je držitelem platného povolení k dlouhodobému pobytu a na území pobývá po dobu delší než 5 let; to se nevztahuje na cizince, který žádá o vydání povolení k dlouhodobému pobytu za účelem investování, na cizince pobývajících na území na základě povolení k dlouhodobému pobytu podle § 42 odst. 3 a na cizince uvedeného v odstavci 2.*
8. Podle odst. 2 téhož ustanovení *Cizinec, který vstoupil na území za účelem společného soužití rodiny podle § 42a a je držitelem povolení k dlouhodobému pobytu za tímto účelem, je oprávněn po 3 letech pobytu na území nebo po dosažení věku 18 let požádat ministerstvo o vydání povolení k dlouhodobému pobytu za jiným účelem.*
9. Podle § 169r odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců *Usnesením se také zastaví řízení o žádosti, jestliže cizinec podal žádost o prodloužení doby platnosti a doby pobytu na území na dlouhodobé vízum, žádost o povolení k dlouhodobému pobytu nebo žádost o prodloužení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu v době, kdy k tomu není oprávněn; to neplatí, pokud je o dříve podané žádosti rozhodováno poté, co začala běžet lhůta, v níž byl cizinec oprávněn tuto žádost podat.*
10. Pokud jde o první žalobní námitku soud se ztotožňuje s názorem žalované. Dlouhodobé vízum za účelem rodinným, na jehož základě do České republiky přicestoval žalobce, nelze

zaměňovat s dlouhodobým pobytem za účelem společného soužití rodiny na území, ani jej nelze považovat za jeho předstupeň. Jedná se o samostatné právní instituty s odlišným účelem a právním režimem.

11. Nejvyšší správní soud se k této otázce v kontextu změny účelu povolení k dlouhodobému pobytu podle § 45 odst. 2 zákona o pobytu cizinců již vyjadřoval a jeho závěry jsou použitelné i na nyní posuzovanou věc. Jedná se zejména o rozsudek ze dne 27. 1. 2022, č. j. 9 Azs 161/2021-29, a na něj navazující rozsudky ze dne 20. 4. 2023 č. j. 6 Azs 25/2022-25 a ze dne 24. 11. 2022 č. j. 2 Azs 168/2022-54. V rozsudku č. j. 9 Azs 161/2021-29 Nejvyšší správní soud uvedl, že: *„Ustanovení § 42a zákona o pobytu cizinců stanoví, který cizinec je oprávněn požádat o povolení k pobytu za „účelem společného soužití rodiny“, neboť umožňuje povolit dlouhodobý pobyt za účelem soužití s jiným cizincem pobývajícím na území státu, a to pokud je druhý cizinec v příbuzenském vztahu k žadateli vymezeném v odst. 1 písm. a) až h) (srov. rozsudek NSS ze dne 9. 9. 2021, č. j. 1 Azs 214/2021-53). Pojem „společné soužití rodiny“ uvedený v tomto ustanovení odpovídá pojmu „sloučení rodiny“ dle směrnice o právu na sloučení rodiny a byl do českého právního řádu vložen při její transpozici.“ ... „K tomu, aby bylo možno konstatovat, že žalobce vstoupil na území za účelem společného soužití rodiny podle § 42a, jak požaduje uvedené ustanovení, by byla potřeba, aby nevstoupil na základě víza za účelem rodinným, ale víza za účelem převzetí povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny. Toto vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem převzetí příslušného oprávnění k pobytu, upravené v § 30 odst. 2 zákona o pobytu cizinců, se užívá v případech, kdy si cizinec již dříve na zastupitelském úřadě v zemi původu zažádal o povolení k pobytu za určitým účelem a v cestovním dokladu mu bylo vyznačeno vízum k pobytu nad 90 dní za účelem převzetí tohoto povolení, kterým může být i povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny, podle § 30 odst. 2 zákona o pobytu cizinců ve znění účinném v době, kdy žalobce toto vízum obdržel (srov. bod 42 rozsudku NSS ze dne 22. 8. 2017, č. j. 9 Azs 128/2017-32, kde je tento proces podrobně popsán).“ ... „Z výše uvedených zákonných ustanovení tudíž plyne, že není možné zaměňovat účel společného soužití rodiny s účelem rodinným.“*
12. Krajský soud ale považuje za důvodnou druhou žalobní námitku, v níž žalobce žalované vyčítal, že napadené rozhodnutí neobsahovalo úvahu o poměření intenzity zásahu do soukromého a rodinného života žalobce s intenzitou veřejného zájmu na zastavení řízení.
13. Rozšířený senát v rozsudku ze dne 5. 11. 2025, č. j. 8 Azs 99/2023-65, konstatoval: *„Správní orgán je povinen s ohledem na čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod posuzovat přiměřenost dopadů rozhodnutí do soukromého a rodinného života cizince i v případě, jsou-li dány důvody pro vydání rozhodnutí o zastavení řízení dle § 66 odst. 1 správního řádu. Přiměřenost posuzuje správní orgán vždy, je-li možnost zásahu patrná z okolností věci, ze spisu či ji cizinec tvrdí.“*
14. Ve světle výše uvedených závěrů rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu krajský soud konstatuje, že žalovaná byla povinna posoudit přiměřenost dopadů zastavení řízení do žalobcova soukromého a rodinného života, neboť žalobce nepřiměřenost dopadů rozhodnutí o zastavení řízení do svého soukromého a rodinného života v odvolání namítal. Tvrdil, že v České republice žije celá jeho rodina, má zde přátele a kamarády. Ze spisu je přitom patrné, že na území České republiky skutečně žijí oba rodiče žalobce i jeho nezletilá sestra. Zásah do jeho soukromého a rodinného života tak není nemyslitelný, i když míru jeho dopadu výrazně eliminuje vízum za účelem strpění pobytu na území dle § 33 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců, kterým žalobce v současné době disponuje.

V. Závěr a náklady řízení

15. S přihlédnutím ke všem shora uvedeným skutečnostem soudu nezbylo než napadené rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost spočívající v nedostatku důvodů podle § 78 odst. 1 ve spojení s § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. zrušit. V souladu s § 78 odst. 4 s. ř. s. soud současně vyslovil, že se věc vrací žalovanému k dalšímu řízení. Žalovaná je dle § 78 odst. 5 s. ř. s. vázána závěrem krajského soudu ohledně povinnosti přezkoumatelně se vypořádat s namítanou nepřiměřeností rozhodnutí o zastavení řízení do soukromého a rodinného života žalobce, což v předchozím řízení neučinila.
16. Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1 věta první s. ř. s., podle něhož, nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl.
17. Ve věci měl plný úspěch žalobce, a proto má právo na náhradu účelně vynaložených nákladů řízení před soudem proti žalované. Náklady vynaložené v řízení před soudem tvoří zaplacený soudní poplatek za podání žaloby ve výši 3 000 Kč a dále odměna za zastupování podle vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), spočívající ve dvou úkonech právní služby (příprava a převzetí věci a podání žaloby) podle § 7 bodu 5, § 9 odst. 5 a § 11 odst. 1 písm. a) a d) advokátního tarifu ve výši 4 620 Kč/úkon, tj. celkem 9 240 Kč, a dvou režijních paušálů dle § 13 odst. 4 advokátního tarifu ve výši 450 Kč/úkon, tj. celkem 900 Kč. Celkem tak náhrada nákladů řízení činí 13 140 Kč. Soud uložil žalované, aby náklady řízení uhradila žalobci k rukám jeho právního zástupce v přiměřené lhůtě 30 dnů od právní moci rozsudku (§ 149 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu ve spojení s § 64 s. ř. s.).

Poučení

Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Liberec 25. listopadu 2025

Mgr. Karolína Tylová, LL.M.
samosoudkyně